

KIESRAAD

BINNENHOF 19 - 'S-GRAVENHAGE - TEL. (070) 624881

Aan
de Minister van Binnenlandse Zaken

Uw brief van
5 maart 1976,
nr. B 76/U 853

Ons kenmerk
2977

's-Gravenhage, 7 april 1976

Onderwerp

Ontwerp tot wijziging
van de Kieswet in ver-
band met reorganisatie
binnenlands bestuur

Bij schrijven van 5 maart 1976, nr, B 76/U 853, deed Uwe Excellentie de Kiesraad toekomen een voorstel tot wijziging van de Kieswet, welke tengevolge van de U thans voor ogen staande provinciale indeling noodzakelijk is, alsmede een kaart met toelichting, betrekking hebbende op deze indeling met het verzoek de opvatting van de Kiesraad terzake aan U kenbaar te maken.

Met betrekking tot artikel VI Kieswet heeft de Kiesraad het volgende overwogen.

ad A. Artikel P 1, tweede lid

De Kiesraad moge U erop wijzen, dat de namen van enkele nieuwe provincies in de verschillende stukken niet steeds gelijk-luidend zijn. Wanneer uitgegaan wordt van het boekwerk "De inde-ling van het land in provincies nieuwe stijl" (februari 1976), zouden Noord- en Midden-Limburg gewijzigd moeten worden in: Noord-Limburg, en Zuidelijk en Oostelijk Flevoland in: Flevoland. Ook in de tabellen A en B zouden deze wijzigingen aangebracht moeten worden, terwijl in tabel B Utrecht-Betuwe veranderd zou moeten worden in: Utrecht.

Voorts moge de Kiesraad U erop wijzen, dat in het nieuwe voorgestelde tweede lid van artikel P 1 25 provincies worden genoemd in plaats van de door U voorgestelde 24 provincies. De oorzaak hiervan is dat onder II ten onrechte Arnhem-Achterhoek is opgenomen.

Met betrekking tot de verdeling van de 75 zetels over de vier groepen is de Raad van mening, dat deze verdeling niet juist is. Immers, aan de hand van de cijfers der aantallen inwoners van de 24 provincies als weergegeven in eerdergenoemd boekwerk - waarbij dit aantal voor Flevoland niet is vermeld, doch in onderstaande berekening is gesteld op 20.000 - komt men tot een ander resultaat. Dit moge uit het volgende blijken:

I.	West-Brabant	537.230	II.	Veluwe	686.161
	Midden-Brabant	341.388		Maas en Waal	348.263
	Meierij	427.507		Hameland	559.411
	Kempenland	599.924		Overijssel	286.084
	Zeeland	326.604		Twente	579.361
	Noord-en Midden- Limburg	408.749		Groningen	536.106
	Zuid-Limburg	614.679		Drenthe	447.838
	Utrecht	681.693			<u>3.443.224</u>
		<u>3.937.774</u>			
III.	Gooiland	484.057	IV.	Haaglanden	1.169.834
	Amstelland	1.235.321		Rijnmond	1.152.357
	Noord-Holland	481.792		Midden- Holland	723.781
	Kennemerland	385.262			<u>3.045.972</u>
	Zuidelijk en Oostelijk Flevoland	20.000			
	Friesland	553.679			
		<u>3.160.111</u>			

Tezamen: 13.587.081 : 75 = 181.161,08 inwoners per zetel. Wanneer nu gekeken wordt hoeveel zetels iedere groep toekomt, blijkt het volgende:

I.	21,736313 - afgerond: <u>22</u> ;	II.	19,006422 - afgerond: <u>19</u> ;
III.	17,443652 - afgerond: <u>17</u> ;	IV.	16,813561 - afgerond: <u>17</u> .

Volgens het ontwerp krijgt dus groep I te weinig, groep IV te veel. De indeling over de vier groepen zou beter worden, wanneer de provincie Zeeland uit groep I naar groep IV zou verhuizen. Dit is aardrijkskundig te aanvaarden. De verdeling zou dan worden:

Groep I 3.611.170 inwoners. Zetels 19,933475 - afgerond: 20.
Groep III 3.372.576 inwoners. Zetels 18,616448 - afgerond: 19.

De in artikel P 1, vierde lid, genoemde combinatie kan hierbij blijven bestaan, zij het dat "achtendertig" gewijzigd dient te worden in: zevenendertig, en "zevenendertig" gewijzigd dient te worden in: achtendertig.

ad B. Tabel A, bedoeld in artikel E 1 der Kieswet

Het valt op, dat voor kieskring XI nog geen hoofdstembureau is aangewezen. De Kiesraad adviseert U hiervoor Hilversum, de grootste gemeente uit deze provincie, aan te wijzen.

Ad C. Tabel B, bedoeld in artikel E 1 der Kieswet

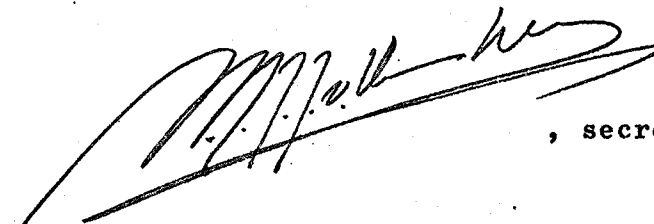
De Kiesraad ziet niet in, waarom de provincies Kennemerland en Midden-Brabant slechts in één kieskring verdeeld worden, terwijl deze provincies beslist niet tot de kleinste behoren. In dit verband moge de Raad U ook in herinnering brengen zijn advies van 25 maart 1976, nr. 2973, waarin de Raad U in overweging geeft iedere provincie tenminste in twee statenkieskringen te verdelen. Wel wil de Kiesraad hiervoor een uitzondering maken voor Flevoland dat ongeveer 20.000 inwoners telt. Met het voorstel deze provincie in één kieskring te verdelen kan de Raad dan ook instemmen.

Zoals de Kiesraad in zijn advies van 22 oktober 1975, nr. 2937, heeft uiteengezet, meent de Raad dat het niet op zijn weg ligt met betrekking tot de verdeling in kieskringen van de nieuwe provincies voor de verkiezing van de provinciale staten een algemene enquête onder de provincies, gemeenten en politieke partijen te houden over de vraag, of met de voorgestelde indeling wordt ingestemd. De Kiesraad is wel van mening, dat over de voorgestelde indeling met de onderscheidene colleges van gedeputeerde staten overleg gepleegd moet worden en - aangezien het de Raad onbekend is of zulks gebeurd is - moge hij U adviseren terzake met de colleges te beraadslagen.

Tenslotte zij nog opgemerkt, dat bij het definitief afdrucken van tabel B nauwkeurig moet worden nagegaan of alle gemeenten vermeld zijn en of de schrijfwijze juist is (U zie b.v. Oldehove(n) in Groningen, kieskring II, en Nieuw-Kruisland in Friesland, kieskring II).

Namens de Kiesraad,

 , voorzitter

, secretaris.